

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neprimite nu se
returnează.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Angelfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-Körnt).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarif și învo-
ială. — RECLAMĂ pe pagina
8-a o serie 30 bani.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului nr. 30, etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esom-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 199.

Brașov, Joi 11 (24) Septembrie

1908.

„Nouă epocă?”

În prezenta și în ziua redeschiderii parlamentului ungar, toate ziarele din Budapesta, și în rândul întâiu ziarele coaliției, scriu articole lungi despre marile probleme și greaua muncă, ce de acum va avea să o săvârșească dieta. „Budapesti Hirnap” se avântă chiar de a data de azi încolo o nouă epocă pentru Ungaria. Vorbe, fraze ca totdeauna, pentru a face efect asupra cetitorilor și a-i face să creadă, că acest guvern în adevăr și cu sinceritate pregătește o nouă epocă, care să introducă egalitatea între cetățeni prin lărgirea celui mai însemnat drept al lor, al dreptului electoral.

Aferim! a dreptului electoral cu voturile plurale. Cu aceasta nouă egalitate, merită a despărți pe cetățeni, făcându-le celor mai mulți o mare nedreptate, pe când favorizează și privilegiază pe alții! Ce făcărnicie a zice, că aceasta este o reformă făcută în sens liberal pentru a îndritui și masele poporației, cari până acuma au fost eschise dela participarea și reprezentarea în corpurile legitime. Guvernanții: ca Andrassy, Kossuth, Apponyi și toți ceilalți cred că vor reuși ușor cu planul lor fără de mare greutate. Sunt mulți însă, cari nu cred așa.

Organul opoziției opoziționali scrie: „De parlament au dreptate a nu le fi teamă, căci nu parlamentul îi va împedea în realizarea scopului, ce-l urmăresc cu pluralitatea. Știm bine că parlamentul s'a molipsit tocmai așa și e gata să comită tocmai așa păcate politice, ca și sufletul bărbatilor de stat conducători. Nu parlamentul, ci strada, poporul, opinia publică îi va împedea. Până în cât suntem sătui de a vedea încălcându-se principiile, ce mereu se accentuiază; dar votul universal nu e numai principiul lor, ba tocmai al lor nu este, ci al poporului, al nostru. Și neinduplecați până la estrem vom

continua lupta față cu ori și cine, fie chiar și fratele nostru, care cutază să atace principiul sfânt al votului universal, egal și secret, atingându-l fie și numai c'un deget.”

Suntem curioși să vedem dacă se vor ținea de cuvânt cei-ce pun astfel în vedere o rezistență desperată față cu planurile guvernului.

Se face mare gălăgie și din partea celor dela guvern cu „problemele uriașe”, ce zic că vor avea să le rezolve, dar toate numai cu scopul de a arunca nisip în ochii lumii. În realitate „nouă epocă” se va reduce eărăși la un șir de apucături tactice, prin cari guvernul, răzimat pe majoritatea servilă a camerei, va încerca să manevreze așa, ca în fond să paralizaze tocmai ceea ce e dorința generală și ceea-ce a fost și dorința coroanei, de a face ca întreg poporul și nu numai unele clase, frațiuni și clice să poată fi reprezentate în parlament. În ședința de ieri a prezentat ministru-președinte și de finanțe Wekerle preliminarul bugetar pentru 1909. După aceasta va urma a se debate un șir de proiecte de legi, cari au rămas nerezolvate din sesiunea trecută. Apoi va veni la rând dezbateră bugetară, care va dura mult, fiindcă voesc să-o termine ca să nu mai fie lipsă de indemnitate. Numai după aceasta, știe Dumnezeu cum, va veni la rând faimosul proiect de reformă electorală cu votul plural.

Nu se va întâmpla dar nimic extraordinar, de cumva „strada, poporul și opinia publică”, în afară de parlament, nu vor face ca această sesiune dietală să ajungă în adevăr a fi memorabilă.

În tot cazul ministrul de interne Iuliu Andrassy, după cum asigură cei bine informați, va sta chitic, și nici vorbă nu este ca să scoată la lumină proiectul său de reformă înainte de începerea sesiunii delegațiilor în Octombrie anul curent. A promis, ce e

drept, că într'o lună dela redeschiderea camerei va prezenta proiectul. Această ar fi să se întâmple până la 22 Octombrie. Câte nu s'au promis însă de acest guvern, fără a se ținea? În-cât pentru motivarea unei nouă amânări, știm cât de mari meșteri sunt cei dela guvern, așa că nu vor deveni perplecși să o facă!

Deschiderea dietei ungare. Eri s'a deschis dieta ungară în prezența unui mare număr de deputați. După îndeplinirea formalităților obicinuite, ministrul Wekerle a prezentat bugetul statului pro 1909, însoțindu-l cu un lung expozeu. Proiectul de buget pro 1909 fixează eșitele în suma de 1.555.729.907 coroane, iar intratele la suma de cor. 1.555.777.976. Intre cheltuieli sunt luate investițiunile în suma de cor. 163.06 milioane, între cari 66.4 milioane coroane pentru căile ferate.

În ședința de astăzi se vor alege membrii delegațiunii ungare.

Sârbi și Wekerle. Sârbi radicali au trântit de două ori pe candidatul guvernului, episcopul Bogdanovici, apoi au trimis o deputație la Fr. Kossuth, cu a cărui partid sunt aliați, ca și la Wekerle, ca să se tocmească Nu începe îndoială, scrie „Az Ujsag”, că Wekerle s'a și tocmit cu ei. Sârbi au dovedit în deajuns că lor le este numai de preț. — Ce le-a dat și le-a promis Wekerle până acuma, nu le e de ajuns. Sârbi au stors dela el atâta cât numai au putut și Wekerle în cele din urmă — cu preț scump ce-i drept — dar totuși își va căpăta pe patriarhul, care îi convine.

Alegerea patriarhului sârbesc. În ședința de ieri a congresului bisericii sârbești a fost ales patriarh episcopul Bogdanovici întrunit 39 voturi. Episcopul Nicolits a întrunit 25 voturi.

Manifestațiunea socialistilor. Adunările socialiste convocate pe Luni seara în Budapesta au decurs în liniște. Terminându-se adunările socialistii, în număr de 20.000, au traversat străzile orașului între cântece și manifestând pentru votul universal. În fața redacțiunii ziarului „Nepszava” s'au rostit mai multe discursuri. Nu s'a întâmplat nici un incident.

Mișcarea în cauza reformei electorale.

Contra-coaliție în cauza reformei electorale. „Kelet. Ert.” anunță că în 27 Septembrie toate partidele opoziționale, cari s'au angajat pentru eluțarea votului universal, vor ținea o adunare în Budapesta, în care vor enuncia constituirea contra-coalițiunii. La aceasta ședință vor lua parte: partidul social-democrat, naționalistii, partidul agricultorilor, partidul țărănesc maghiar regnicolar, partidul radical burghez și partidul radical din nordul Ungariei și vor fi reprezentate prin președinții și secretarii lor. Coaliția, a căreia titlu va fi alianța pentru votul universal va alege cu ocaziunea aceasta președintele și biroul său, afară de aceea va alege un comitet dirigiabil, în care fiecare partid va fi reprezentat prin câte un membru. Acest comitet diriguitor va ținea apoi în prima jumătate a lunii lui Octombrie la Budapesta o adunare centrală, la care după calculul aranjatorilor vor lua parte ca la vreo mie de agricultori și micii proprietari din toată țara. Organizatorii alianței cred că o parte din partidul democrat va face cauză comună cu ei.

Andrassy despre reforma electorală. Azi, Miercuri, cu ocazia reînceperii ședințelor camerei, partidele coaliției vor ținea o conferință. Se spune că în această conferință contele Andrassy va face declarații privitoare la reformă și că astăzi va cădea vâul ce a acoperit-o până acuma. Foiaia socialistă „Nepszava” aducând această știre scrie: Nu prea credem să fie adevărată. Noi așa știm, că nici acum în ora a douăsprezecea guvernul nu este în curat până la amănunte despre aceea, pe ce drum să pornească, pentru ca din proiectul de reformă să poată elimina cu totul democrația. Andrassy încă nu va face nici o declarație.

Rezoluțiuni în contra sistemului pluralității. Partidul radical maghiar (al lui Kristoffy) ținând Duminică o adunare populară, la care au luat parte la vreo 600 persoane (meseriași, mici proprietari, comercianți) a votat o rezoluție, în care declară că va face cea mai extremă rezistență guvernului contra introducerii plătuite, a votului plural, prin care s'ar zădărnici drepturile poporului și principiul universalității și egalității. Adunarea a adresat o telegramă Maj. Sale rugându-o să nu permită ca guvernul să facă reforma electorală cu sistemul pluralității. — Tot în acest sens a adresat Majestății Sale

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

André Theuriot.

Povestea Regilor Magi.

Cei trei regi magi, Baltazar, Melchior și Gașpar, purtând tămâie și smirnă, plecară în căutarea copilului Isus; dar cum ei nu cunoșteau bine drumul spre Betleem, au rătăcit în cale și, după ce au străbătut o pădure adâncă, ajunseră pe asfințite într'un sat. Erau obosiți, mâinile le amorțiseră de greutatea vaselor cu darurile pentru fiul Mariei și, ce-i mai mult, se sfârșiau de foame și de sete. Bătură așa dară în ușa celei dintâi case din sat, ca să ceară găzduire.

Casa aceasta, ori mai bine coliba aceasta, așezată aproape în marginea pădurii, era a unui pădurar numit Dionisie Fleuriot, care trăia acolo în mare sărăcie cu nevasta și cu cei patru copilași ai săi. Era ridicată în vâlătuci cu un acoperiș de pământ și de mușchiu, printre cari apa se strecura în vremea ploilor mari.

Cei trei regi, sfârșiți de oboseală, bătură în ușă, iar după ce pădurarul le deschise, ei îl rugară să le dea de mâncare și să-i adăpostească peste noapte.

Vai! Oameni buni, răspuse Fleuriot, n'am decât un singur pat pentru mine și un pătuc pentru copiii mei; iar despre mâncare, nu vă putem da decât cartofi fierți și pâne de săcară. Cu toate astea, intrați și de nu vă vine cu greu, om căuta să vă mulțămim.

Ei intrară deci. Li-se serviră cartofi, pe cari îi mâncară cu mare poftă, iar pădurarul și nevasta lui le dădură patul lor, în care dormiră duși, afară doară de Gașpar, căruia îi plăcea la larg și care se simția foarte strămătorat între grosul Baltazar și uriașul Melchior.

Dimineața, înainte de a pleca la drum, Baltazar, care era cel mai generos dintre cei trei, zise lui Fleuriot:

— Voiesc să-ți dau ceva drept mulțămită pentru găzduire.

— V'am dat-o din toată inima și nu ne așteptăm la nimic, oameni buni! — răspuse pădurarul ridicându-și mâna.

— N'am bani, — reluă Baltazar, dar voiesc să vă las o amintire, care face mai mult.

El scotoci în buzunar și scoase un flueraș din Orient, pe care îl întinse lui Fleuriot; și în vreme ce acesta, cam decepționat, făcea mofturi, el urmă:

— Dacă ai o dorință, cântă din fluierul ăsta, și ea ți-se va implini numai decât. Ia-l, nu cânta prea des, și nu re-

fuza nici-odată oamenii năcăjiți nici mila și nici găzduirea.

* * *

După ce cei trei regi au dispărut la un cot al uliței, Dionisie Fleuriot zise cătră nevastă, clătănând cu dispreț fluerașul în mână:

— Ne-ar fi putut face un dar mai puțin sec decât fluierul ăsta; cu toate astea să-l încerc, să văd nu cumva și-au bătut joc de noi.

Apoi strigă:

— Aș vrea să avem de prânz pâne albă, o friptură de vânat și o sticlă sdravănă de vin!

Apoi prinse a cânta din flueraș și deodată, spre marea lui uimire, văzu pe masă, acoperită cu o frumoasă față albă, pânea, vinul și friptura cerută.

De îndată ce se asigură de puterea fluierului său, nu s'a mulțămît numai cu atât, cum vă puteți închipui de altfel, și ceru tot ce-i trăsni prin cap. Fluera de dimineața și până seara. Căpăta haine noi pentru nevastă și pentru copii, bani de buzunar, o masă încărcată din belșug, și, cum îi era de ajuns să poitească doar un lucru ca apoi să-l și aibă, el ajunse în scurtă vreme unul din bogătanii ținutului. Atunci în locul bordeiului derăpănat, el puse să se zidească un măreț castel, pe

care îl umplu cu mobile scumpe; iar în ziua care se mântui cu clădirea și cu mobila-tul, el dădu o serbare mare, ca să-și inaugureze noua locuință.

El a adunat în jurul unei mese bogat servite, strălucinde de argintărie și de lumină, pe toți oamenii cu greutate din împrejurimi. Stetea însuși în capul mesei cu nevasta, gătită în podoabe scumpe, pe când muzicanții așezați într'o galerie înaltă, deslătau pe oaspeții cu arile lor cele mai plăcute. Și ca serbarea să nu fie turburată, el dădu oamenilor săi poruncă, ca să nu lase supt nici un motiv pe calici și pe cerșitori să pătrundă în curte, ba puse chiar, la poartă, doi diavoli mari de servitori înarmați cu băte, cari aveau poruncă să împărștie pe toți coate-goale și pe toți traistă'n băț de prinprejur.

Și astfel, asigurați că nu pot fi supărați de fel, oaspeții se dedeau la voie bună, clăfăind din făci și sorbind vinul cel bun.

* * *

Dar în seara aceea cei trei regi magi punându-și darurile la picioarele lui Isus, se înapoiau din Betleem. Străbătând pădurea, ei recunoscură satul, în care dormiseră, văzură castelul luminat, iar Gașpar zise în glumă cătră Baltazar:

— Ași fi curios să știu, dacă omul nostru n'a folosit rău fluierul tău și dacă

partidul țărănesc maghiar din Bekes-Csaba, o telegramă subscrisă de conducătorul ei Achim. La sfârșitul unei adunări în favoarea cincizeci de adunări în favoarea votului universal în comitatele Bekes, Arad, Csanad, Clongrad și Bihor.

Congresul uniunii interparlamentare, care s'a ținut la Berlin, a adoptat propunerea d-lui Disescu, exprimând dorința ca a treia conferință pentru pace dela Haga să se ocupe de modificarea dreptului public internațional, profitând în special de lucrările pregătitoare ale institutului de drept internațional.

Adunarea poporală din Lepindea.

— 21 Sept. n. 1908.

Duminecă în 20 Sept. st. n. s'a ținut o adunare poporală în comuna Lepindea (Târnava-mică.) Deși a fost un timp nefavorabil, căci ziua întreagă a bătut un vânt rece însoțit de ploaie neîntreruptă, poporul din loc și din cele 11 comune învecinate s'a prezentat în număr frumos la adunare.

După ce preotul local d-l Iuliu *Holder* în cuvinte frumoase la 10¹/₂ oare a deschis ședința, a luat cuvântul zeosul și înflăcăratul avocat tânăr din Diciosmărtin d-l Dr. Romul *Boilă*, care între aprobări generale a vorbit despre situația generală politică de azi, enumerând nedreptățile ce ni-se fac din partea stăpânirii și arătând calea pe carea trebuie să înaintăm, fiind solidar în sfânta luptă pentru câștigarea drepturilor ce ne compet.

D-l Dr. *Alexandru Miu*, într'un limbaj adevărat popular timp de 3/4 oră a vorbit despre sufragiul universal, dezvoltând și ilustrând cu exemple eclatante însemnătatea votului universal. A îndemnat poporul să țină cu sfințenie la biserică și școală.

A mai vorbit harnicul econom fruntaș din Lepindea *Laurentie Pop*, care în termeni bine potriviți a tâlmăcit iubirea și alipirea ce o are poporul față de vrednicii lor conducători.

După terminarea vorbirilor d-l Victor G. Maior au înaintat și s'a primit cu unanimitate următorul proiect de rezoluțiune:

Românii din comitatul Târnavei mici în adunarea poporală ținută în Lepindea Duminecă în 20 Septembrie 1908, după ce au discutat situația politică generală din această țară și chestia sufragiului universal, au adus următoarea rezoluțiune:

I. Adunarea poporală cu îngrijorare ia cunoștință despre nemulțămirea generală, ce domnește în țara noastră. Aderează întru toate deputaților naționali români din dieta țării, aprobă purtarea lor bărbătească, cu care apără drepturile popoarelor din această țară. Totodată ca pe reprezentanți adevărați și demni ai poporului românesc, ai unui popor de trei milioane, îi roagă, ca să lupte și pe viitor pentru dreptatea, frățietatea și egalitatea tuturor popoarelor din această țară.

II. Adunarea poporală cere și pretinde dela guvernul țării înarticulară cât mai grabnică a legii despre sufragiul uni-

și-a ținut, de când este bogat, făgăduiala de a fi milos cu cei săraci.

— Să vedem, răspuse scurt Baltazar.

Ei se schimbă în cerșetori, își lăpădară hainele cele frumoase, se îmbracă în bulendre și se înfățișară înaintea păzitorilor porții cerând găzduire pentru noapte; dar fură primiți foarte rău, și fiindcă ei stăruiau făcând gâlceavă mare, Fleuriot își scoase capul pe fereastră și văzând niște cerșetori, porunci să se dea drumul cânilor, așa că o șterseră cât mai repede, nu fără a-și prăpădi cât de bine picioarele.

— N'ași fi crezut-o! — îngână scepticul Gaspar, care fusese mușcat de pulpa piciorului.

— Va vedea el, reluă uriașul Melchior, ce însemnează mânia celor trei regi magi!

Și oaspeții urmau să petreacă veseli. Sosi vremea desertului, și Fleuriot, cu un cuțit în mână, era gata să taie o cozonac uriaș, când se auziră în curte zurgălăii unei trăsuri trase de patru cai sprinteni, împodobiți în aur. Fleuriot își scoase iarăși nasul pe fereastră și văzând că-i sosesc iarăși invitați nobili, porunci să fie grabnic conduși în castel. El însuși veni cu o lumânare să-i primească în ușa sălii. Atunci se văzură intrând cei trei regi magi cu înfățișare pompoasă, cu coroană pe cap, îmbrăcați în purpură și în pietri

versal, egal, secret și fără restricțiune, arondarea nouă și pentru toate popoarele dreaptă a cercurilor electorale, precum și crearea de instituțiuni de drept public, cari garantează exercitarea liberă a dreptului de alegător.

III. Adunarea poporală decide prezentarea acestei rezoluțiuni parlamentului țării prin d-l deputat al Vințului de jos, Dr. Iuliu Maniu.

Adunarea s'a terminat la 1 oră după prânz în cea mai mare ordine, rămânând cei 12 jandarmi cu buzele umflate, neavând nici o ocupație.

„Observatorul“.

Aplanarea incidentului diplomatic bulgaro-turc. La ministerul de externe al Turciei se declară, că afacerea Geschow este pe cale de rezolvare. Poarta nu a voit nici odată să ofenseze pe Bulgaria. Ministrul de externe a fost nevoit, din cauza noului regim să lucreze astfel și să ție cont de opinia publică. Bulgaria de altfel a lucrat corect și prudent nefăcând reclamațiune. Numai jurnalele din Constantinopol și din Sofia ar fi exagerat incidentul. Poarta are simpatii pentru Bulgaria; Bulgaria poate trimite ca agent diplomatic chiar pe Gheschow, care va fi bine primit.

Un program de acțiune al Bulgarilor. Din Constantinopol se anunță, că acolo a fost lansat un program de acțiune de către comitetul central al Bulgarilor din Salonic, prin care se orânduiește organizarea Bulgarilor în vederea alegerilor. Punctele principale ale acestui program sunt următoarele: Din cauza presiunilor pe cari le fac tinerii turci împedecând alegerile din Macedonia, cari ar trebui să fie absolut libere, se întemeiază două comitete de acțiune. Le este interzis tuturor membrilor, cari fac parte din organizație, să jure încredere tinerilor turci. Poporul să ceară pretutindeni deschiderea bisericilor și școlilor, cari au fost închise.

Comitetul tinerilor turci e indignat de această purtare anarhică a Bulgarilor și a declarat că vor lua măsuri pentru readucerea la ordine a acestor elemente rătăcite.

În cestiunea notei franco-spaniole. Răspunsul Germaniei la nota franco-spaniolă este așteptat la Paris la începutul săptămânii viitoare. Se asigură că Germania ar formula rezerve asupra desaprobării oficiale a războiului sfânt și asupra dreptului Franței și Spaniei de a reclama rambursarea cheltuielilor militare.

Guvernul otoman urmează tratative cu un consorțiu de bancheri pentru contractarea unui împrumut de 4.700.000 lire turcești, cu o dobândă de 4 la sută. Împrumutul e garantat prin venitul domeniilor imperiale și veniturile vămei.

Finlanda și cestiunea evreiască. Reprezentantii societăților de comerț din Finlanda au decis a invita Senatul să institue un comitet de experți, pentru a cerceta cestiunea Evreilor. Cercurile comer-

scumpe. Fleuriot, care recunosc pe vechii săi oaspeți, nu-și pierdu cumpătul și făcând plecăciuni cu dărnicie, îi rugă să ia loc la masă.

— Mulțămesc! — zise scurt Baltazar, — noi nu mâncăm la un om, care primește așa de rău pe săraci.

— Te felicit pentru felul cum îți știi ține făgăduiala! — striga Melchior cu vocea lui groasă.

— Ah! tu îți slobozi câinii după cerșetori! — adăoga Gaspar, pipându-și piciorul; așteaptă, am să-ți cânt un cântec pe care tu nu-l știi încă!...

Și, scoțând din buzunar un flueraș la fel cu cel pe care îl dăduse lui Fleuriot, făcu să sune puternic. Cât ai clipi din ochi, masa, oaspeții, castelul, dispărură și pădurarul se trezi singur și gol, în marginea pădurii, în fața colibei sale, în ruină, cu nevasta și cu copiii săi în adrește.

— Din norocire îmi mai rămâne fluierul, gândea el.

Dar a putut el să tot scotocească prin buzunarele lui sparte; talismanul dispăruse cu cei trei regi magi.

Și de atunci e obiceiul ca, atunci când se taie prăjitura Regilor, să se păstreze cu îngrijiri partea săracilor.

Trad. de M.

ciale finlandeze cred că concesiunea liberului domiciliu Evreilor și deplina egalitate ar influența în mod defavorabil situațiunea economică a Finlandei.

STIRILE ZILEI.

— 10 Septembrie v.

Dela curtea regală română. Principele Ferdinand al României a sosit Luni dimineața la Viena, venind din Sigmaringen. La oarele 9 dimineața, Principele Moștenitor și-a continuat călătoria spre Sinaia, unde a sosit eri seara. Din București Alțeta Sa Regală va continua călătoria până la Murfatlar, pe câmpul manevrelor.

O frumoasă aniversare. În 24 August n. a. c. s'au împlinit 25 de ani dela înființarea reuniunii birtașilor și chelnerilor din Brașov. Acest moment atât de însemnat în viața unei societăți a fost sărbătorit printr'un banchet splendid, dat eri seara în otelul »Europac«. Afară de membrii societății în număr de vreo 60, au participat reprezentanții autorităților civile în frunte cu d-l primar Hiemesch, protectorul societății, numeroase dame și d-șoare, între cari patroana reuniunii d-na Neustädter și rezeptanții presei. După salutarea oaspeților de către d-l Frideric Schmidt, neobositul președinte al societății, a urmat decorarea membrilor fondatori cu o medalie comemorativă și predarea unui cadou prețios (un cîas de aur) de către membrul fondator R. Forkert președintelui Schmidt, care începând din anul 1884 a stat în fruntea societății ca președinte. A urmat apoi banchetul, la care s'a servit un menu foarte bogat. În numeroase toaste, dintre cari relevăm cele rostite de d-l primar Hiemesch, de către d-nii Szabo, Schmidt, Dr. Oefenberger, Klein etc., s'a dat expresiune doririlor de bine pentru prosperarea societății jubilate. În decursul banchetului orchestra orașului, dirijată de d-l Kroupa, a executat un program bogat și ales de piese musicale.

Jubileul orașului Cernăuți. Sâmbătă și Duminecă s'a serbat jubileul de 500 de ani al existenței orașului Cernăuți, capitala de azi a Bucovinei. De Cernăuți amintește istoria mai întâiu ca loc de vamă sub Vodă Alexandru cel Bun (8 Octomvrie 1407). Cernăuții aveau în frunte staroște, »cei mai bătrâni, mai mari«. Aceștia executau funcțiunea de primari peste țarg și ținutul lui. Prin câte nu a trecut de atunci Cernăuții cu ținut și cu țara Bucovinei cu tot! Aceasta se știe, că a fost împreună cu Austria numai în anul 1777. Iar acum în anul Domnului 1908, jubileul de 500 de ani al Cernăuților a ajuns să fie serbat mai mult de Nemți, cari ocupă azi posturile cele mai de căpetenie în țară. Serbarea oficială festivă s'a ținut în sala sinodală a reședinței arhiepiscopicești. Cu ocazia aceasta discursul festiv l'a ținut profesorul Dr. Kaindl (Neamt), iar o deputație a cetățenilor condusă tot de un Neamt, Weiser, a ținut o alocațiune primarului Baron de Fürth și i-a predat noul drapel al orașului și diploma, prin care i-se conferă lanțul de primar. După citirea diplomei s'a făcut sfințirea drapelului. Au asistat la serbare prezidentul țării de Bleyleben, delegații comunelor Viena, Lemberg, Cracovia, Colomea și a multor comune fruntașe din Bucovina. Clerul de toate riturile, somitățile autorităților civile și militare. Intre cei de față a fost și căpitanul țării Gheorghe Baron de Vasilco, singurul Român între înalții funcționari.

Epilog la incidentul ministrului Carp. Cetim în »Acțiunea Conservatoare«: Guvernul nostru a primit răspuns, că comisarului care s'a purtat insolent cu ministrul Anton Carp la Brașov nu i-se poate face nimic deocamdată, el fiind funcționar al comunei. Rămâne deci să vază ce măsuri va lua consiliul comunal.

Un oficiu poștal devastat. Sub titlul acesta ziarele din București publică următoarele: O devastare cum rar s'a mai văzut, s'a comis Vineri în comuna Mihai Bravul din Vlașca. La oficiul poștal din această comună s'a prezentat Vineri pe la ora 1 un soldat trimis de d-l căpitan guard de artilerie Ieșanu, cu un plic recomandat. Oficiantul Marcovici i-a primit plicul eliberându-i o chitanță de primire. Peste câțva timp veni un caporal trimis de d-l căpitan Ieșanu pentru a retrage plicul. Oficiantul îi zise că nu poate restitui plicul decât dacă îi aduce o petiție timbrată a căpitanului. Nu trecu mult și veni la oficiu însuși căpitanul, care, fără să spuie un cuvânt luă la bătae pe oficiantul Marcovici, lovindu-l cu furie unde nimerea. Oficiantul isbuti să scape și să fugă. Ajutorul lui Georgescu se baricadă în biuroul său. Atunci

căpitanul se retrase și reveni peste puțin timp însoțit de 20 de soldați înarmați toți cu ciomege. Căpitanul dete ordin să se devasteze oficiul. În câteva minute ușile și ferestrele fură sfărâmate, iar firele telegrafice și telefonice rupte. Ajutorul oficiantului, Georgescu fu legat și suspendat în aer unde fu bătut cu ciomegile. Oficiantul Marcovici, care revenise la oficiu fu legat și el și maltratat în mod groaznic. Șeful gării, care se afla la vreo 400 metri depărtare de oficiu, veni în ajutorul victimelor, cu mai mulți oameni de serviciu. Atunci căpitanul și soldații se retraseră. Cazul fu adus la cunoștința prefectului de județ, care trimise imediat la fața locului pe căpitanul de jandarmi, apoi înștiință pe ministrul de interne, rășboiu și corpul II de armată. Căpitanul dându-și seama de gravitatea faptului vru să plece. Căpitanul de jandarmi îl somă însă să se dea jos din vagon. Peste puțin timp veni și un ordin telegrafic al comisariului regal ca căpitanul Ieșanu să fie arestat, ceace s'a și îndeplinit.

Incendiarea unei sonde. Duminecă dimineață s'a aprins la Câmpina sonda. Nr. 133 a societății »Stea Română« care se afla în erupție. Au fost grav arși măestrii sondari Dragomirescu Ioan, Codin Ene și Nae Constantin.

Congresul internațional al femeilor în Germania s'a deschis la 3 Sept. st. n. sub presidenția d-nei Aberdeen soția viceregeului Irlandei. Au luat parte delegate din toate țările Europei, din America de Miază-noapte, din Argentina, din Cuceansland, New South Wales și Tasmania. Reprezentau 5 milioane de femei. Din rapoarte s'au văzut progresele ce îndreptățirea tot mai mare a femeilor a făcut în lumea întreagă și cum guvernele caută să se folosească tot mai mult, de femei în îngrijirea bolnavilor, în îngrijirea de întemnițați, în școală și în măsurile ce se iau pentru apărarea fetelor. Drept de vot au căpătat femeile mai ales la alegerile de consilii comunale. S'a arătat, că în Irlanda unde mor de tuberculoză în fiecare an 12000 de inși, iar 120.000 zac, asociația femeilor a înființat un serviciu de femei, cari merg din casă în casă și arată pricina boalei și măsurile de apărare și de căutare. Guvernul a făcut și o lege, anume pentru combaterea ofitei. D-na Donohoe (din New-South-Wales) arată că în Australia se pedepsește cu 150 de lei cel ce scapă în locale publice, omnibuse etc. D-na Villard arată că în New-York sunt 30.000 de tuberculoși și că ancheta a arătat, că se află 300.000 de locuințe afumate, murdare și nici odată aerisite. Congresul viitor va fi la Toronto (Canada) în 1909.

Telefonul în Turcia. Din Constantinopol se anunță, că introducerea telefonului în Turcia e lucru hotărât. Trei funcționari superiori ai poștelor au fost delegați de guvern spre a lua parte la congresul din Budapesta și a vizita instalațiunile marilor centre în scopul introducerii serviciului de telefon în tot imperiul.

Șapte persoane ucise de tauri. În decursul unei lupte cu tauri în localitatea Noita (Spania) s'a întâmplat o mare nenorocire. Un necunoscut a deschis ușa grajdului, în care se aflau taurii de luptă. Aceștia văzându-se liberi, au dat năvală în public. Șapte persoane au fost ucise iar vreo 40 rănite.

Liga germană contra duelului. (Deutsche Anti-Duell-Liga) își va ține adunarea generală din anul acesta la 11 Octomvrie în Lipsca. Ordinea locală și de zi se vor face în curând cunoscute.

Croitoria română în Cluj. D-l Mihail Radu, care de mai mult de un an susține una dintre cele mai de frunte aliere de croitorie din Cluj, ne roagă să anunțăm, că primește și execută comande cu cea mai mare precizie și din provincie. Spre acest scop, va face chiar dânsul călătoria prin orașelele locuite de români. — Implinim cu plăcere dorința bravului și harnicului meseriaș român din acel oraș, unde români vrednici ca și dânsul au foarte mult de făcut în cercul tovarășilor săi.

Cât e de veche tuberculoza? P. Bartels arată în »Archiv für Anthropologie« (1907), că s'a aflat un schelet de om în vârstă la Heidelberg, din epoca pietrei lustruite și care schelet are toate semnele, că e al unui tuberculos: avea tuberculoză cronică la oase și carie la vertebre. Se pare chiar că Pau și căutat, deci erau și cunoștinți medicale. E, de bună seamă cea mai veche dovadă de ființa acestei boli.

O broască țestoasă uriașă. Pescarii au prins pe țarmul Dalmației, lângă Na-

rento, o broască țestoasă uriașă. Animalul avea o greutate de 200 chgr. și o lungime de 142 ctm. Broasca țestoasă a fost transportată într-o cutie de fier la institutul biologic din Fiume. Directorul institutului, dr. Garadz, a preparat broasca, despre care s'a dovedit, ca atinsese vârsta de 150 de ani. Pentru prepararea definitivă, broasca a fost trimisă la Budapesta.

Greva dela căile ferate turcești. Greviștii liniei ferate orientale refuză să trimită delegați spre a se înțelege cu direcțiunea; ei declară că orice alte negocieri sunt inutile, că nu vor ceda și că trebuie să li-se acorde toate cererile lor. Ministrul de interne, cel de lucrări publice și cel de poliție au hotărât să ia măsuri energice contra grevei. Gara din Constantinopol și toate stațiile sunt ocupate militarmente.

De ce s'a încins colera la Petersburg? Iată niște date interesante ce le primește »Noue fr. Presse« dela corespondentul său din Petersburg:

Corespondentul arată, că nu e adevărat că ar fi de vină serviciul sanitar, pentru lățirea colerei, cum se obișnuiește a se zice în Petersburg. Pricina adevărată a răspândirii molimei e nepăsarea biurocrației statului și orașului, iar rădăcinile sunt în trecut. E destul să spunem că Petersburgul, cu 1.500.000 de locuitori, nu e canalizat. De treizeci de ani fierb piatră scumpă la primărie, dar treaba stă pe loc. Planul de canalizare e gata de mult, dar curtea s'a împotrivit sub cuvânt că murdăriile capitalei ar putea să iasă în împrejurimile castelului Peterhof (la golful finlandic)! În consiliul comunal au pus mereu înainte, că ar costa prea mult canalizarea, ca și cum scăderea mortalității nu ar fi o desdăunare prea îndestulitoare pentru cheltueli.

Mai rău decât atât. Orașul nu are nici loc hotărât și bine izolat, unde să se care murdăriile. Poliția a oprit vărsarea lor ici și colo și urmarea a fost că le toarnă mai aproape de oraș, fără a cere voie cuiva și fără nici o grijă.

Canalizare pentru apă are orașul măcar în parte, dar apa e prost filtrată, încât e primejdios s'o bei nefiartă și clasele bogate și culte nici n'o beau altfel; dar săracimea, mai ales vara, când se află acolo zeci de mii de lucrători la zidit, beau nu numai apă nefiartă din canalizație, dar și din toate apele curgătoare și canalele orașului (Fontanka, canalul Catarinei și Obvadngi, Olholvca, Cernoia-reșca, etc. etc.)

Necurătenia în piețele cu lucruri de hrană e nespusă. Măsurile ce se iau la apropierea molimelor sunt zadarnice, căci negustorul și precupețul rus, folosindu-se de protecția sfântului bacșii, nu s'a deprins la curățenie de loc. Administrația comunală e în slujba proprietarilor de case și nu vrea să i-a măsuri, cari ar cere cheltueli până să facă locuințele și orașul sănătos.

Literatură.

»Noua Revistă Română«. Cu începere dela 1 Oct. v. 1908 va reappare »Noua Revistă Română« sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, profesor la universitatea din București. În prospectul ce s'a trimis și redacției noastre d-l Rădulescu-Motru arată motivele ce l'au îndemnat pe d-sa și pe colaboratorii săi de-a scoate iarăși revista, ce încetase la 1 Febr. 1902 din cauza greutăților de editură, cu cari au avut să lupte toate publicațiunile românești.

După ce spune că editarea publicațiilor periodice e azi înlesnită, că librăria română e mai bine organizată și că însuși publicul denotă mai mult interes pentru aceste publicațiuni, d-l Rădulescu-Motru continuă așa:

»Aceasta schimbare în spre bine nu este singurul motiv care mă îndeamnă să reîncep publicațiunea începută în Ianuarie 1900. Sunt și alte motive, pe cari le cred hotărâtoare.

»În primul rând, este convingerea ce păstrez, că programul pe care îl îmbrățișase »Noua Revistă Română« dela început*) este și astăzi de o mare utilitate

*) Iată acel program: »Noua Revistă Română« se înfățișează publicului într-o desăvârșită neatarnare de interesele partidelor politice. Deschisă din principiu, tuturor scriitorilor de valoare, ea va rămâne un organ nepartinitor, în care cunoșcătorii vor discuta, din toate punctele de vedere, chestiunile de actualitate. Rolul la care ea tinde, este de a întări, printr-o activitate bine susținută, încrederea opiniei publice în judecata celor competenți; încredere atât de necesară într'un stat democratic și din nenorocire atât de des amenințat prin polemicile pătinașe ale presei zilnice«.

pentru propășirea culturii române. Revistele, cari deschid discuțiunii o cale liberă, punând ca singură restricțiune, că acei ce discută să fie cinstiți și să respecte adevărul, sunt utile în ori și ce țară; dar cu deosebire în țările cu o cultură tânără. În acestea din urmă, opinia publică are nevoie de existența unor asemenea organe de publicitate, pentru a se apăra în contra a două exagerațiuni, de o potrivă de periculoase: servilismul față de cultura streină de o parte, grandomania naționalistă de altă parte.

»Alături de acest motiv este apoi și următorul:

»În agitațiunile, cari au bătuit țara noastră în ultimii doi ani, rolul intelectualilor a fost destul de important. Este chiar de remarcat că răsvrătirile fărănești din primăvara anului 1907, au fost precedate de o grevă a profesorilor universitari, și au fost puse în legătură tot timpul duratei lor cu numele studenților universitari. Pentru acest rol intelectualii au fost acuzați de o parte a opiniei publice ca agenți provocatori, și la rândul lor intelectualii s'au improvisat acuzații ai stării actuale de lucruri din țară. Procesul acesta de fierbere socială nu este încă terminat și poate vor mai trece mulți ani până la restabilirea ordinii sociale.

»Fără să voiesc cătuși de puțin să aduc o învinuire intelectualilor pentru rolul care l'au avut, — probabil că nu era cu putință să fie altul — mărturisesc însă că manifestările lor în genere nu le pot împărtași. Clasa intelectualilor are la noi o misiune îndoită. Pe de o parte ea trebuie să deștepte în conștiința publică motive noi de progres, adevărată constituie fermentul evoluțiunii sociale; iar, pe de altă parte, ea trebuie să-și înfrâneze pornirile violente ale unei conștiințe agitate, dând exemplul unei activități cupănite, ca fond și ca formă. Intelectualii, cari s'au manifestat până acum la noi, au exagerat importanța primului punct din programul misiunii lor în dauna celui de al doilea. Prin acest fapt ei au făcut pe mulți dintre acei ce nu s'au manifestat, să regrete urbanitatea și logica, care continuă să fie practicate în publicațiunile țărilor străine, deși știut este că și în țările aceste străine se întâmplă momente de agitație, și încă mai serioase ca la noi.

»Noua Revistă Română« este venită să ofere acestor doritori de o activitate mai cupătată ocaziunea să-și exprime părerile asupra tuturor chestiunilor de actualitate.

În fine prospectul ne spune că »Noua Revistă Română« va apare de aci înainte săptămânal, cu un volum mai redus și preț mai mic (un număr 25 bani). Articolele mai întinse, cu deosebire cele privitoare la științele morale și sociale pot afla loc în »Studii filosofice«, o publicație ce apare tot sub direcțiunea amintitului profesor de universitate.

Incheind d-l Rădulescu-Motru accentuează din nou, că »Noua Revistă Română« se prezintă într-o desăvârșită neatarnare de interesele partidelor politice și că, deși va cuprinde articole politice, nu va fi o revistă de propagandă electorală, ci înainte de toate o revistă pusă în serviciul culturii române.

Varietăți.

După o statistică publicată de »Albany Review«, numărul femeilor din Anglia, cari au o meserie și muncesc regulat, trec de 5 jum. milioane. Dintre acestea, 867.000 sunt ocupate în industria țesutului, 903.000 în confecțiuni, 80.500 în diferite alte ramuri industriale și 100.000 în agricultură. Numărul profesoarelor e de 200.000, alte 44.000 femei trăiesc din muzică și artă; sunt 79.000 de doici. Numărul femeilor cu titlul de doctor universitar e de 292.

Dintre cele 5 jum. milioane femei engleze, 3 milioane sunt necăsătorite, deși sunt trecute de 20 de ani. Numărul văduvelor e de 1 mil. 246.407, iar al necăsătoritelor trecute de 35 de ani, un milion în cifră rotundă.

Un fabricant bogat de dantele Witkinson Smith, din Nottinghamshire, și-a lăsat tot venitul averii sale de șase milioane pentru un fond, din care să se dea pensii văduvelor și fetelor tinere cari vor lua angajamentul că nu s' vor mărita. S'au anunțat până acum 1700 femei. Numărul lor crește. Executorul testamentar se teme însă, că pensionarele nu vor putea să se țină de cuvânt.

După statistica publicată de o revistă străină, mortalitatea pricinuită de tuberculoză a început să scadă simțitor în ora-

șele mari, mulțumită măsurilor igienice luate. Astfel la Berlin mortalitatea a scăzut cu 33 la sută în 25 de ani; la Viena cu 55 la sută, la Londra cu 23 la sută, la New-York cu 41 la sută, iar la Paris cu 22 la sută.

Impăratul Wilhelm a introdus din nou la balurile Curței dansurile vechi, cari pe vremea bunicului său nu trebuiau să lipsească, dar cari în cursul vremii dispăruseră din programul Curței. Impăratul iubește mult dansurile; în societatea înaltă nu se mai văd răi dansatori.

Acum zece ani, Impăratul spusese comandantilor regimentelor din Potsdam să înduplece pe ofițerii, cari nu știu să danseze, să nu se ducă la balurile Curții. Impăratul ține foarte mult ca ofițerii să cunoască cât mai bine dansurile obișnuite în lumea mare.

Bibliografie.

A apărut Nr. 366 din »Biblioteca pentru toți«, cuprinzând »Aventurile unui volum de poezii«, precum și alte schițe, datorite domnului. Al. Gh. Doinaru. Schițele acestui autor se remarcă prin vivacitatea cu care sunt scrise, prin glumele lui, și mai cu seamă prin ironia plină prin care vede și descrie unele tipuri din societatea românească. D-l Doinaru nu are calități mari stilistice, dar ceea ce spune, spune întotdeauna cu haz. Alte-ori autorul nu e dispus.

Cețiți, de pildă: »Arhivarul«. Și pe lângă ironie amară și glume în care pune de obiceiul sare destulă, autorul este și cu sufletul duos; — cețiți: »In așteptare«. D-l Doinaru pare că-și scrie schițele fără să le mai revadă, un cusur destul de mare; însă nu putem nega talentul său, destul de binișor apreciat în lumea literară.

Prețul volumului 30 bani. De vânzare la librăria »Gazetei«, Brașov.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 23 Septembrie. Cheltuelile ordinare sunt preliminate în bugetul statului 1908 în suma de 1.345.609.342 coroane, care față de cele 1 miliard 238.902.985 de coroane, prevăzute prin lege în bugetul din anul trecut, arată o creștere de cor. 104.700.357 coroane. Din suma aceasta vre-o 56.600.000 coroane via pe întreprinderile speculative ale statului și pe creșterea cheltuelilor, mai de parte vre-o 7.300.000 coroane se prevăd pentru acoperirea plusului ce se dă pentru urcarea penziunii și a banilor de cvartir a unor funcționari de stat, iar 2.300.000 pentru urcarea plății și a ajutoarelor diurniștilor și a servitorilor de stat. Afară de aceasta se mai prevăd 1.835.000 pentru urcarea plății unor funcționari dela honvezi, jandarmi și herghelile de stat, iar 377.000 pentru îmbunătățirea situației feciorilor dela honvezime și a celor dela herghelii, așa că 36.294.357 e suma aceea care servește pentru împlinirea trebuințelor crescânde ale singuraticilor portofolii. Fața cu suma de 1.283.705.132 coroane din anul 1908, suma dărilor pe anul viitor se preliminează cu 1.393.785.695 coroane, deci rezultă o urcare de 110.080.563 coroane.

Budapesta, 23 Sept. Eri a sosit aici ministrul de externe bar. Aehrenthal pentru a fi prezent la vizita principelui Bulgariei.

Budapesta, 23 Sept. În cercurile deputaților naționaliști se pregătește o interpelare la adresa ministrului Andrássy, care va fi întrebă de faptul: cum se poate uni cu loialitatea unui ministru, de a prezenta prin proiectul votului plural pe purtătorul coroanei într-o astfel de lumină, că nu și-ar împlini promisiunea sa privitoare la votul universal secret

Berlin, 23 Sept. Eri s'a deschis aici congresul internațional al presei. Reprezentanții presei au fost salutați de secretarul de stat von Schön.

Berlin, 23 Sept. Eri s'a constatat aici un caz suspect de coleră, prin

imbolnăvirea subită a soției consilierului în ministerul rusesc de justiție, Rigolowski, care a sosit acum 5 zile din Peterhof la Berlin. Bolnava a fost izolată într-o baracă. S'au luat întinse măsuri de desinfectare.

Budapesta, 23 Sept. Agenția telegrafică ungară află din Sigetul Maramureșului, că un lucrător a murit de simptomele holerei. Toate măsurile au fost luate. Făcându-se autopsia cadavrului s'a dovedit: că bolnavul nu a murit de holeră ci numai de disenterie.

Gill. 23 Sept. Eri au avut loc aci nouă conflicte între germani și sloveni. Seara germanii au spart geamurile casei naționale a slovenilor, unde slovenii dădeau un concert. S'au spart de asemenea și geamurile școalelor slovenilor, s'au dat jos firmele slovenești ale mai multor magazine. Trupele au intervenit împiedecând excese. În cursul nopții au mai fost câteva ciocniri între sloveni și germani, dar puțin însemnate.

Maxime.

De La Rochefoucauld.

Nu lăudăm de obiceiul din toată inima decât pe acela cari ne admiră.

Spiritele mici sunt foarte rănite de lucrurile mici; spiritele mari văd totul și nu sunt rănite de loc.

Gelozia se naște întotdeauna cu iubirea, dar nu moare odată cu ea.

Cele mai multe dintre femei nu plâng moartea iubiților lor atât de mult pentru că i-ar fi iubit, ci ca să pară și mai demne de iubit.

Cluj Noutăți literare

apărute în editura Institutului de arte grafice și editură »Minerva«

Ion Bârseanu. Popasuri vânătoarești. — Cartea aceasta, apărută mai dinainte, și care din eroare n'a fost recomandată la timp publicului cititor este acum o dovadă că un adevărat scriitor nu se împacă numai cu un singur fel de a istorisi. În paginile acestea de întâiaș dată întâlnim în literatura noastră de la Creangă încoace umorul, bine înțeles, un umor literar, și un umor popular. Prețul Cor. 1.50.

Ludovic Dauș. Iluzii. — Este un roman destinat a înlocui cu succes romanele în fascicule, scrise și traduse numai în vederea unui câștig bănesc, așa încât chiar și numai din acest punct de vedere cartea d-lui Dauș ar trebui să-și afle destul cititori. Prețul, Cor. 1.50.

Pierre Loti. Pescar de Islanda. — Traducere de C. Sandu-Aldea. Renumele de mare scriitor al lui Pierre Loti a trecut de mult dincolo de hotarele Franței, tocmai mulțumită romanului pe care dl C. Sandu-Aldea îl traduce astăzi pentru publicul românesc, care știe deosebi un adevărat roman literar, de un roman de senzație. Prețul, Cor. 1.50.

A. Vlahuța. România Pitorească. — În ediția »Minervei« această prea frumoasă descriere a țării noastre, dela Vălciorova până la Mare, și de la Dunăre până la Prut, ne apare într-o lumină cu mult mai strălucită, grație ilustrațiilor după tablourile mareului Grigorescu, precum și unor condiții tehnice, cu mult superioare. Cartea d-lui Vlahuța a fost primită cu multă bucurie încă de la prima apariție, de aceia o editie ca aceasta eră cu nerăbdare așteptată. Prețul Cor. 1.50.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Victor Branice.

Să capetă pretutindenii

Kalodont

Cremă de dinți indispensabilă
conservează dinți curăți, albi și sănătoși.

P. T.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public că am deschis Etablissementul meu de hăinărie fină pentru bărbați, băieți și copii în localul Parter și în etajul I

Un salon de confecțiuni pentru Dame

sub conducerea Domnului Ludvig Fenyvesy în

Brașov, Tîrgul Inului Nr. 26 (lângă Magazinul Schütz).

Deoarece baza unui serviciu solid o formează prețurile fixe, m'am decis a le introduce în negoțul meu și sper cu aceasta a câștiga confiența Onoratului public.

Păziți-vă de înșelăciune!

În prăvălii unde se tocmește se înșală fie-care. Vânzătorul știe înainte, că mușteriu să tocmește, și de aceea cere prețuri îndoite și întreite. Dacă cumpărătorul după multă tocmeală, cumpără în fine marfa cu prețul jumătate, tot nu are siguranța, că a fost într'adevăr servit ieftin și solid.

În negoțul meu este eschis ori-ce șantaj.

Îmi iau voea a încunoștința On. Dame, că se află un bogat asortiment de costume gata, halaturi, mânecute și bluse.

Sper că Etablissementul meu Vă va conveni, Vă rog a mă onora cu încredere și cercetare numeroasă.

Fără tocmeală.
Fără încărcare.
Pe fie-care bucată se vede prețul fix
și cel mai ieftin.

Cu toată stima

I. A S C H E R.

(324,2-20)

Nr. 15631-1908.

In cauza comasăteii al hotarului „Pojana” după teritorul orașului Brassó se publică următoarea:

Szám 8184/908.

polg.

HIRDETÉS.

Közhirre teszem, hogy a Brassó város határához tartozó „Pojána” nevű — a 12730—13061 helyrajzi számú birtokrészekből álló — határrészek tagosítása tehát részleges tagosítás iránt folyamatban levő birtokrendezési ügyben a brassói kir. törvényszéknek 6676/908 polg. szám alatt hozott végzésével alólirt mint eljáró bíró az előmunkálatok vezetése és teljesítése végett kiküldetvén, ennél fogva az 1908 évi 500 I. M. számú alatt kiadott utasítás 64. §-a értelmében az előmunkálatok megkezdésére, nevezetesen az érdekelt felek képviselők rendezése, a földmérés megválasztása, a költségelőirányzat elkészítése valamint azon bizottság tagjainak, mely az e részben fennálló szabályok értelmében a városi közegeket a birtokrendezési költségjárulékok körüli teendőkben ellenőrzi (1908 évi 800 I. M. számú rendelet 21 §-a) megválasztása végett tárgyalási határnapul az 1908. évi szeptember hó 26. napjának délelőtti 8 óráját Brassóban a kir. törvényszéknél — az igazságügyi palóta I. emeleti 68. számú termébe — ezennél kitűzöm, melyre az összes érdekeltet azzal a figyelmeztetéssel idézem meg, hogy a fenneb hivatkozott utasítás 55. §-ának 2. bekezdése szerint a szabályszerűen megidézett felek elmaradása a kitűzött tárgyalás megtartását nem akadályozza.

Együttal a birtokrendezésre jogosított földméréket felbivom, hogy azok, a kik ebben az ügyben a földmérői teendőket elvállalni szándékoznak, a szerződési pontozatok előterjesztése mellett ajánlataikat a fenneb kitűzött határnap előtt hozzam, vagy az érdekelt felekhez küldjék be.

A fenneb kitűzött határnapról a már többször idézett utasítás 64. §-ának utolsó bekezdése értelmében a közérdeket érintő esetleges észrevételek megtétele, s ez okból a tárgyaláson való megjelenhetés céljából

Brassóvármegye tiszti ügyészet Brassóvármegye árvaszékét, Brassóváros árvaszékét, a brassó megyei m. kir. államépítészeti hivatalt, a brassói m. kir. kulturmérnöki hivatalt, a m. kir. államvasutak igazgatóságát, a brassói m. kir. állam-erdőhivatalt, a brassói kir. erdőtelügyelőséget és a sepsiszentgyörgyi állattenyésztési m. kir. kerületi felügyelőséget is értesitem. Brassó, 1908. évi szeptember hó 7-én.

A kir. törvényszék nevében

Ábrám István,

eljáró kir. törvényszéki bíró.

Brassó, in 20 Sept. 1908.

375,1-3.

Magistratul orașenesc.

Nr. 15364/908.

PUBLICAȚIUNE.

Pe baza cercerării On. tribunal regesc din loc se aduce la cunoștința publică, ca On. acela în privința comasării locurilor din „Pojana” aflătoare pe hotarul comunei Brassó a emis următoarea rezoluțiune:

6676-908. polg. szám.

V é g z é s .

Brassó város határához tartozó „Pojána” nevű 12730—13061. helyrajzi számú birtokrészekből álló határrészek tagosítása folyamatba tett birtokrendezési ügyben a megengedhetőség kérdésében a 10348—907. polg. szám alatt hozott elsőfokú bírósági ítélet és az ezt helyben hagyó a 894—908. szám alatt hozott kir. ítélőtáblai ítélet jogerőre emelkedett.

Ennél fogva a kir. törvényszék ebben a részleges tagosítási ügyben az előmunkálatok megkezdését és teljesítését elrendelni és az 1908. évi március hó 20-ik napján 500—908. I. M. szám alatt kiadott utasítás 51. §-a értelmében az előmunkálatok vezetése és teljesítése végett Ábrám István kir. törvényszéki bírót ezenel kiküldi azzal, hogy a nevezett kiküldött bíró mint eljáró bíró a birtokrendezés összes előmunkálataiban hivatalból és önállóan fog eljárni.

Eről a kir. törvényszék Ábrám István kir. törvényszéki bírót, a vonatkozó ügyiratok kiadása mellett, továbbá az érdekelt feleket, illetőleg képviselőiket a jelen végzés kézbesítése, illetőleg a Brassó szab. kir. város területén és a szomszédos

község-k területén szokott módon leendő közhírrétével utján értesíti.

Brassó, 1908. szept. hó 7-én.

A brassói kir. törvényszék mint úrbéri bíróság üléséből.

Dr. Jahn Frigyes,

elnök.

Zakariás,

jegyző.

Brassó in 18 Septemvrie 1908.

(25,1-3.)

Magistratul orașenesc.

Bursul la bursa din Viena.

Din 22 Septemvrie p. 1908

Renta ung. de aur 4% 111 15
Renta de corone ung. 4% 92 80
Imp. căi ter. ung. in aur 3 1/2% 82 80

Imp. căil. fer. ung. in argint 4% 83 10
Bonuri rurale croate-slavone 93 50
Imp. ung. cu premii 185 50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin 144 25
Renta de hârtie austr. 4 1/10 . . . . . 96 30
Renta de argint austr. 4 1/10 . . . . . 96 30
Renta de aur austr. 4% 115 80
Renta de corone austr. 4% 96 35
Bonuri rurale ungare 3 1/2% 87.05
Losuri din 1860 . . . . . 152 —
Acții de-ale Băncii ung. de credit 1750.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit 745 —
Acții de-ale Băncii austro-ung. 644 25
Napoleoniori 19.10
Mărci imperiale germane 117 32 1/2
London vista 239 27 1/2
Paris vista 95 25
Note italiene 95 75

Avis!

Am onoarea a atrage atențiunea Domnilor **Voluntari** viitori, că **am aranjat din nou atelierul meu de croitorie cu**

UN DEPOSIT DE STOFE

mult mai bogat ca până acuma. Cu toate că mărfurile sau scump. rămân tot prețurile de până acum.

1 Manta, 1 Tunică, 1 Blusă, 1 Pantaloni, } fl. 95-50
1 Czakó, 1 Chipiu, 1 Cureaua de l.c., 1 pă- } Cor. 185.—
reche mănusi, 1 Cravată, toate aceste cu }

Pentru stoffe fine și exactă executare, conform dispozițiilor militare, garantez.

Cu toată stima

D. PLATOȘ,
Brașov, Str. Michail Weiss

(313,5 5)

APĂ MINERALĂ PHOENIX
DIN BUZIAS

■ Succes extraordinar la suferințe de rinichi și beșică.
■ Apă minerală plăcută fără fer.
■ Cu deosebire apă de masă răcoritoare.

Vindecă, răcorește. Recomandată de medic.

Arei efect excelent ca apă de cură la suferințe de rinichi, beșică, cancer cronic de rinichi, formațiuni de peatră și boale catarale de secrețiune. — La cerere trimite prospecte Administrația Isovoarelor.

Directia băilor MUSCHONG în Buzias.